

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ЛЕКА ПРОМИШЛЕНОСТ
„РАЙНА КНЯГИНЯ”

гр.Хасково, ул. ”Добруджа” №79, тел./факс 62 24 72, e-mail: pglp@mail.bg

Утвърждавам:

Директор:

Р.Иванова

П Л А Н

за работа на
училищния координационен съвет
за справяне с тормоза в училище

по изпълнение на
„Механизъм за противодействие
на училищния тормоз”,
въведен със заповед РД – 611/ 18.05.2012г.
на Министъра на МОН

учебна 2016/ 2017година

Състав на съвета:

Председател: П.Кирова – ЗДУПД

Членове: Хр.Тенчева - ЗДАСД

Ив. Младенова – пед.съветник

Д.Виденов – ст.учител

I. Същност на понятието „тормоз“ :

Тормозът е форма на насилие, която се определя като сбор от съзнателни негативни постъпки, които са дълготрайни, насочени към един и същ ученик от страна на един ученик или група.

Това е:

- ❖ Злонамерена проява, която има за цел да нарани или унижи дете;
- ❖ Извършва се от позицията на силата;
- ❖ Повтаря се многократно във времето.

Проявите на тормоз най – общо могат да бъдат разделени на следните основни групи:

- ❖ Физически тормоз – блъскане, щипане, разрушаване, удряне, причиняване на болка, спъване, затваряне в някое помещение;
- ❖ Вербален тормоз – подмятане, подигравки, унижение, заплахи, обиди;
- ❖ Психически тормоз – подмятане, подиграване, закачане, омаловажаване, заплахи, изнудване, кражба и хвърляне на вещи, заплашителни погледи, неприятелско следене;
- ❖ Социален тормоз – избягване, игнориране, изключване от дейността, одумване и разпространение на зловни слухове, натиск върху други да не влизат в приятелски отношения с децата, обект на тормоз, изолиране.

II. Предмет:

Проучване и подпомагане психичното развитие и здраве на децата и юношите в системата на средното образование чрез превантивни мерки и сътрудничество по прилагане на механизъм за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище.

Единият механизъм за противодействие на тормоза е разработен от МОН с участието на МТСП, АСП, ДАЗД, МВР, ЦКБППМН и неправителствените организации – НМД, фондация „Стъпки за невидимите деца в България”, фондация „Асоциация Анимус”, Дружество на психолозите в България и УНИЦЕФ.

1. Всяко едно училище създава координационен съвет с ясни функции и делегирани отговорности, който да отговаря за справяне с тормоза. Съвета се ръководи от ПД и включва педагогическия съветник, учител, ученик и родител.

2. Превенцията на тормоза включва комплекс от мерки, които най – общо имат за цел ограничаване и/или елиминирание на предпоставките и рисковите фактори, допинасящи за насилието.

3. Комплексът от превантивни мерки включва всички възможни аспекти и форми на тормоз, ясно фокусира вниманието върху участието на всички групи и се планира на три нива – класна стая/паралелка, училище, общност.

4. Изграждане на защитна мрежа с поставяне на ясни граници, изграждане на ценности, правила и процедури, които не допускат прояви на насилие и тормоз във взаимодействията в училище.

5. По – голямата част от ситуациите на тормоз могат да бъдат овладяни от учителите, а някои – и от самите деца. Всяка намеса изисква внимателна преценка на ситуацията и нейната тежест.

6. Необходимо е още при най – малките сигнали и съмнения за тормоз да се предприемат стъпки, за да се предотврати ескалацията на насилието и да се изпрати ясно послание, че такова поведение няма да бъде толерирано. Вниманието трябва да бъде насочено както към проявите на физически тормоз, така и към неговите социални и психологични форми.

III. Цели:

- ❖ Да се обмислят стратегии за ангажиране на училищния екип в дейности, които ще ги подкрепят за създаване на общо разбиране за тормоз и насилие;
- ❖ Да се усвоят уменията, необходими при изготвяне на училищен план за действие;
- ❖ Разработване и прилагане на цялостен училищен подход, полагане на координирани и последователни усилия за предотвратяване на тормоза и създаване на сигурна училищна среда.

IV. Задачи:

1. Разработване и прилагане на превантивни дейности за предотвратяване на тормоза в училище.

2. Разработване на защитна мрежа за интервенция при случаи на тормоз в училище.

V. Дефиниране на елементите на защитната мрежа

Под защитна мрежа разбираме превенция на насилническо поведение, когато всеки поема своята част от общата отговорност, поставянето на ясни граници и изграждането на ценности, правила и процедури, които не допускат тормоз.

Изграждането на защитна мрежа предвижда дейности на няколко нива:

A/ ниво „КЛАС“ – постигане на разбиране от децата какво точно е тормоз, до какво води това поведение и как се чувстват различните „участници“.

В час на класа се обсъждат и дискутират взаимоотношенията:

- ученици – учител – целта ни е учениците да осъзнаят, че говоренето в час е форма на тормоз към учителя.

Дискутирането на конкретни казуси на тормоз в класната стая, в коридора, по Интернет и др., договарянето какво ще се прави, ако се нарушат правилата и

ценностите на класа – дискутиране и приемане на новите понятия „дисциплиниране” и „възстановяване на щета”.

- учител – ученици – важно е учителите да се отнасят с уважение към децата, да се обръщат към тях по име, да ги изслушват търпеливо, да не ги обиждат.

Заради отношението на учителя може да бъде саботиран часа или учениците да внимават, макар и да нямат особен интерес към предмета. Симптомите на психичния тормоз в отношението на възрастните (родител, учител) към децата се проявяват като безразличие и равнодушие, враждебност, злоупотреба с власт над тях, дистанциране от тях и неразбиране, свръхконтрол.

Б/ ниво „УЧИЛИЩЕ” – избор на комисия по превенция на тормоза, която включва ПД, ПС, учители и следи за прилагането на политиката, инициира дискусии в училище.

В/ дейности с родители – относно родители – учители комуникацията е насочена към взаимна оценка на работата, с временни елементи на сътрудничество. На родителските срещи да се обсъждат казуси, да се научат родителите как да регистрират поведение на тормоз и насилие, как да комуникират с децата си без скрита агресия.

VI. Дейности:

Дейности за разработване и прилагане на превантивни мерки за предотвратяване на тормоза в училище:

1. Сформиране на училищен координационен съвет и запознаване на ПС, родителите и учениците с превантивните мерки

срок: 30.09.2016г.

отг.: П.Кирова

2. Провеждане на изследване под формата на анонимен въпросник, който децата попълват самостоятелно, като в предварителна инструкция се описват специфичните характеристики на тормоз

срок: 30.11.2016г.

отг.: Ив.Младенова

3. Анализ на проявите на училищен тормоз и наличните правила и решения за справяне с него – форми, резултати, последствия, налични и липсващи правила

срок: декември 2016г.

отг.:Ив.Младенова

4. Запознаване на учениците със същността на тормоза, проявите и участниците в процеса

срок: 30.11.2016г.

отг.: Ив. Младенова

*кл.ръководители
Живка Жекова*

5. Разработване на процедури за реагиране в ситуации на тормоз

срок: м.ноември 2016г.

отг.: членовете на комисията

6. Запознаване на учители, ученици и родители с процедурите за реагиране в ситуации на тормоз

срок: м.февруари 2017г.

отг.: членовете на комисията

кл.ръководители

7. Изработване и разпространение на информационно – образователни материали, свързани с превенция на тормоза и правата и задълженията на учениците

срок: 30.03.2017г.

отг.: членовете на комисията

8. Запознаване на децата с аспектите на насилието и начините за справяне с него

срок: м.февруари 2017г.

отг.: Ив.Младенова

Живка Жекова

9. Провеждане на индивидуални консултации с деца, понасящи или извършители на тормоз

срок: 10.2016г. – 15.07.2017г.

отг.: Ив.Младенова

10. Създаване на единен регистър за регистриране на ситуации на тормоз в училището. Регистърът да включва описание на ситуацията, вида тормоз, участниците, наблюдателите, предприетите мерки

срок: м.ноември 2016г.

отг.: Ив.Младенова

VII. Дейности по разработване и въвеждане на защитна мрежа

1. Разработване и приемане на правила и процедури за работа с:

1.1. Дете, жертва на тормоз;

1.2. Дете, упражнило тормоз;

1.3. Децата, които помагат и подкрепят тормоза;

1.4. Децата наблюдатели

срок: м.декември 2016г.

отг.: Ив.Младенова

2. Разработване и приемане на правила и процедури за регистриране на ситуации на тормоз, насочване и към други служби и обмен на информация с други учебни и детски заведения

срок: 10.2016г. – 15.07.2017г.

отг.: Хр.Тенчева

VIII. Процедури при установен училищен тормоз между учениците

1. Прекратяване на ситуацията на тормоз.

Задължение на всеки учител е да се намеси, за да прекрати ситуация на тормоз, на която е станал свидетел.

- В случай на физически тормоз децата трябва да бъдат разделени, да се прекрати физическият контакт между тях незабавно и да се уведоми класния ръководител.
- Не трябва веднага да се разпитва за случилото се, да се обсъждат причините за насилието или да се изяснява ситуацията. Това следва да се случи на по – късен етап.
- Важно е учителят ясно да обяви пред всички, че това е насилие и то е недопустимо поведение.

2. Реакции спрямо детето, което е упражнило тормоз

- Когато става въпрос за първа проява, която не е тежка по отношение на нанесена вреда, може да се приложи подходът за възстановяване на щетата. Той се прилага от класния ръководител или педагогическия съветник. Подходът за възстановяване на щетите изисква време и по – задълбочен разговор с детето. Важно е учителят със спокоен и умерен тон, както и с държанието си, да покаже ясно, че проблемът е в начина на поведение, а не в личността на самия ученик, и че се действа с оглед отново да се възстановят ценностите, към които цялото училище се придържа, а не за да бъде наказан. Ключов момент във възстановяването на щетата е, че класният ръководител разговаря с ученика, а ученикът сам избира и решава как ще поправи грешката си, с което отново ще се възстанови нарушената ценност. С това негово решение трябва да се съгласи и ученикът, който е бил потърпевш от тормоза.

Важно е класният ръководител да изслуша детето. Не е желателно детето да се изслушва съвместно с потърпевщото дете. След изясняване на ситуацията и постигане на договорка, класният ръководител за определен период от време проследява поведението на децата и дава обратна връзка.

3. Реакции спрямо дете, което е обект на тормоз

Работата с деца, които са обект на тормоз, е насочена към формиране у тях на умения за справяне с подобно поведение.

- Класният ръководител говори с детето, по възможност още същия ден, за да разбере какво точно се е случило. Подчертава се поверителността на разговора, като се спомене кои ще бъдат уведомени за случилото се;
- Класният ръководител наблюдава детето в следващите дни, за да се увери как се чувства и при необходимост отново да разговаря с него.

4. Реакции спрямо наблюдателите

- Класният ръководител изтъква тези, които са се намесили в защита ценностите на училището. На останалите се споделя очакването да направят същото, ако се случи в бъдеще;
- Класният ръководител насърчава учениците за грижа спрямо тормозеното дете.

IX. Училищна система за насочване към други служби

1. Регистриране на ситуации на тормоз:

- Създава регистър на училището за регистриране на случаи на тормоз между учениците

2. Всяка ситуация на тормоз се регистрира и описва от учителя, който я е наблюдавал с цел да се проследи развитието на случая във времето и да се планира подходяща интервенция. Регистърът съдържа следните реквизити:

- дата;
- кратко описание на всяка ситуация;
- участници;
- клас;
- предприети мерки;
- подпис.

Този регистър се съхранява на достъпно място в Пом.дирекцията. Педагогическият съветник следи вписаните в регистъра случаи и предприема съответни мерки като взаимодействат с родителя на ученика и с учители.

3. В случаите, при които поведението на детето се отличава с изразени агресивни прояви, снижен контрол върху гнева, склонност да решава конфликтни ситуации с насилие, Координационният съвет предлага на Директора да бъде потърсено съдействие от страна на отдел „Закрила на детето” по местоживеење или подходящата институция в индивидуалния случай.